

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

No. 5232—1928.

CONVOCARE.

În temeiul autorizațiunii ce Ni-s'a dat din Partea Sfântului Sinod prin adresa Nr. 262 din 13 Iunie 1928, prin aceasta convocăm pe PP. CC. Părinți preoți misionari eparhiali din întreaga țară la

Congresul I. misionar

care se va ține, la Arad, în zilele de 25—28, Octombrie 1928 pe lângă programa de mai jos.

Congresul fiind public, vor fi binevăzuți oricari participanți din Cler și din Poporul credincios.

Arad, 18 Septembrie 1928.

(ss) Dr. Grigorie Comșa

Episcopul Aradului, delegat al Sfântului Sinod.

Programa

Congresului Preoților misionari ortodocși din România care se va ține la Arad, în 25—28. Oct. 1928.

Partea I: Congresul teoretic

Joi, 25 Oct: Ședința I a Congresului, în sala Academiei teologice.

Ora 10 a. m. „Te-Deum” în Biserica catedrală.

Ora 11 a. m. Deschiderea solemnă, din partea P. S. Sale Episcopului Grigorie, în sala mare a Academiei teologice.

Ora 1. d. m. Masă comună

Ora 4 d. m- Continuarea ședinței, cu teme:

Toți acei delegați oficiali ai eparhiilor și doritorii de a lua parte la congres, cari nu s'ar fi anunțat până acum la șf. Episcopie a Aradului, să se anunțe C. Sale Părintelui Florea Codreanu (Arad, Piața Catedralei), încredințat cu îngrijirea de adăposturi potrivite. Tot la Cucernicia Sa se vor anunța și acei preoți ai noștri, cari ar veni cu creștini mai dela distanțe, pentru ziua de 27—28 Oct.

a) „Opera misionară unitară a Bisericii ort. române”

b) «Propaganda de muncă a misionarului eparhial»

(Cu discuții după fiecare subiect)

Vineri 26 Oct.:

ora 6.50 a. m. Plecarea la sf. Mănăstire Hodoș-Bodrog.

Ora 7.30 a. m. Paraclisul Maicii Domnului, în biserica Sfintei Mănăstiri.

Ora 9 a. m. Utrenie cu sf. Liturghie: predica arhim, Policarp Morușca (sau a altuia, care i-s'ar anunța).

Ora 1 d. m. Masa comună.

Ora 3 d. m. Vecernia zilei.

Ora 4 d. m. Ședința a II Congresului cu tema

c) „Misionarismul societăților religioase pentru tinerime”

(Cu discuții asupra subiectului)

Ora 6.30 d. m. Întoarcerea cu trenul, la Arad.

Sâmbătă 27 Oct.:

Ora 7. dim **Utronie**, la Catedrală

Ora 9. dim **Ședința III** (în sala Academiei teologice), cu tema:

d) „**Misionarismul printre sectari**“ (cu discuții asupra subiectului).

Partea II: Congresul practic
(Misiuni religioase)

Sâmbătă, 27 Oct.:

Ora 3 d. m. **Vecernia**, cu câvântarea introductivă a P. C. Sale arhim. **Policarp Morușca**.

Ora 6 d. m. **Pavecernița**, cu alocuția de îndemn la mărturisire, de P. C. Sa protopop **Dr. Ștefan Cioroianu**.

Duminică 28 Oct.

Ora 6 $\frac{1}{2}$ a. m. **Utronia**, urmată de primirea pelerinilor.

Ora 9 a. m. **Sf. Liturgie**, cu **Arhieru**, și predică despre **Sf. Impărtășanie**, urmând cuminecarea creștinilor.

Ora 1 d. m. **Masă comună**

Ora 2 d. m. **Vecernie**, urmată de:

Ora 4 d. m. **Concert religios**, dat de corul „**Armonia**“ în Biserica catedrală (cu intrare liberă și gratuită pentru oricine)

Conferența „Biserica misionară“ (ca un apel către public de a se atașa la opera misionară a Bisericii)

Ora 8 d. m. **Reprezentarea teatrală „Apostolii satelor“**, la „**Casa națională**“, în suburbiul **Pârneava**.

Sfintirea bisericii din Minead și vizita canonică din Laz

P. S. S. Episcopul Aradului, **Dr. Grigorie Gh. Comșa**, își duce înainte la îndeplinire — cu multă trudă și osârdie — mărețul plan pentru intensificarea vieții religioase morale, la credincioșii din eparhia Sa. Abia sosit de la Borsec, unde se dusese pentru recreare — și acolo a terminat două broșuri de propagandă religioasă — a luat din nou drumul eparhiei, să și viză credincioșii și să le satisfacă necesitățile de ordin sufietesc.

După vizita canonică efectuată în comunele: **Bârșa** și **Prunișor**, în dimineața Duminicii de 9 Sept. P. S. S. sosește în comuna **Minead**, însoțit de consilierul **M. Păcățian**, protopopul tractual **Florian Roxin** și diaconul **I. Raica**.

Parohia **Minead** se compune dintr'un sătuleț mic situat la deal, în stânga drumului ce duce la **Mo-neasa**. Numără abia 302 suflete, toate ortodoxe și

profund religioase. Mineadul, al cărui trecut se confundă în negura trecutului, a fost cercetat în anul 1830 de episcopul gr. catolic de la Oradea, **Vulcan** care propaga unația prin satele ortodoxe cu ajutorul forței și sabiei maghiare. Până la 1853 minedanii sunt socotiți uniți cu papistații fără voia lor, când se trezesc la o conștiință religioasă mai pronunțată și încep a reveni la biserica mamă.

Ultima rămășiță de uniți, 18 suflete revin, la credința ortodoxă, în anul 1924, la îndemnul actualului preot **Petru Ardelean**.

Inchegați într'o enorie compaciă, creștini de aici și-au renovat cu jertfe grele, în anul acesta biserița lor edificată înainte de războiu. La auzul că însuși **P. S. Sa** părintele Episcop se va trudi să le sfințească frumoșica lor bisericuță, întreg satul a fost străbătut de un fior plin de bucurie și toți au muncit zi și noaptea ca să facă înaltului prelat o primire frumoasă.

Duminică dimineața, în 9 Sept. l. c. tot satul era curățit și îmbrăcat de sărbătoare. Arcurile de triumf, ramurile de stegiar și de brad, presărate cu stegulețe naționale arătau aspectul praznicului.

La încrucișarea drumului ce urcă spre **Minead**, **P. S. Sa** este întâmpinat cu urale frenetice de 25 călăreți pe cai sprinteni.

Înainte bisericii lumea multă venită din satele vecine aclamă furtunos pe **P. S. Sa**. Fetița **Gheorghina Stana**, fica părintelui asesor **S. Stana** care seafă în concediu la socrul său, oferă părintelui Episcop un frumos buchet de flori, iar părintele **Ardelean** tălmăcește bucuria cea mare a credincioșilor, când văd în mijlocul lor pe iubitul lor **Vlădică**.

Serviciul divin se începe precis la oarele 9 $\frac{1}{2}$ când părintele Episcop este dus cu procesiune la biserică. Se face sfințirea apei, căreia îi urmează așezarea sfintelor moaște, spălarea și ungerea cu sf. Mir al Sf. prestol, încunjurarea sf. biserici cu cetirea celor 3 evanghelii, și ungerea și stropirea cu apă sfințită a sf. biserici.

Se săvârșește apoi sf. liturgie, la care **P. S. Sa** este secondat de asesorul **M. Păcățianu**, protopopul tractual **F. Roxin**, preoții: **S. Stana**, **Arad**, **P. Ardelean** din **Loc** și **L. Joia** din **Sălăgeni**. Răspunsurile liturgice sunt executate precis și cu evlavie de corul din **Prăjești**, condus de vrednicul preot **Tămaș**.

Mulțimea de credincioși din loc și satele vecine nici în parte nu încap în biserică, ci ascuță sfintele rugăciuni de afară. În biserică observ pe preoții: **Bodea** din **Dezna** și **Giurgiu** din **Buhani**, pe primpretorele **Petica** din **Șebîș**, pe notarii **Leuca** din **Prăjești** și **Plugar** din **Dezna**, secretarul preturei **Bunea**, învățătorii: **Pavel**, **Ageu**, **Covaci**, **Radu** etc. În despărțământul femeiesc văz pe doamnele: **Stana**, **Ștefea**, **Leuca** etc.

La priceasnă **P. S. Sa** părintele Episcop, încunjurat de preoțime iese să-și rostească predica de pe o mică colină din fața bisericii.

O privire asupra publicului, ne face să evaluăm circa 3500 suflete. Sunt creștini mulți veniți din comunele: Susani, Nădălbcești, Neagra, Ignești, Slatina, Dezna Buhani, Prăjești și Șebiiș.

Părintele Episcop rostește o cuvântare înălțătoare, plină de îndemnuri creștinești, pe care publicul o savurează cu multă sete. În cuvântare sunt momente când se ating fibrele mai gingașe ale inimei, fapt care face să vedem mulți creștini plângând. Inaltul vorbitor laudă jertfele credincioșilor din Minead, depuse la temelii înfrumusețării bisericii lor.

La Sfârșit publicul își face semnul sf. cruci și ovaționează îndelung pe părintele Episcop. Se împart mai multe broșuri din Biblioteca Creștinului Ortodox.

În onoarea P. Sfinției Sale, părintele Ardelean a dat un prânz, la care au participat 15 persoane.

La oarele 3 după masă, în aclamațiile de simpatie și dragoste ale publicului, părintele Episcop Grigorie, părăsește comuna Minead, pentru a aduce darul și binecuvântarea învățăturilor evanghelice, creștinilor noștri din comuna Laz.

La suita se așează și redactorul nostru.

Arșița soarelui ne dogorește cu multă putere. Este o căldură foarte grea pentru cei îmbrăcați în haine negre. Drumul dela Dezna spre Laz este greu și priporos.

Pe lângă săpături prăpăstioase pricinuite de puhoiul apelor, drumul urcă și iar se coboară, căci aceasta comună este așezată chiar pe mușea unui deal, fapt ce ne face să ne cugetăm la suirea Mântuitorului în Ierusalim.

Și aici suntem întimpinați de 20 de călăreți pe călușei ageri de munte, conduși de primarul satului. Între cântece naționale și salve de pușcături trecem prin păduri de fag și urcăm sus în sat. Înaintea bisericii P. S. Sa este așteptat și ovaționat de toată suflarea creștină din Laz.

Preoții Bodea și Tăutan îmbrăcați în odăjdii, oferă Arhierelui spre sărutare sf. evanghelie și sf. cruce. Iar părintele Tăutan rostește cuvinte înflăcărâte de bine ventare, la cari P. S. Sa răspunde că, a ostenit cu multă dragoste să-și vază fiii credincioși din comuna Laz.

În biserica veche de lemn, care așteaptă să fie înlocuită cu alta nouă, se oficiază vecernia, la care părintele Episcop îngenunchiază și citește o simțitoare rugăciune, pentru sănătatea și prosperarea locuitorilor ce trăesc în acest sat.

Apoi ieșim în curtea bisericii și, la umbra unui nuc bătrân, părintele S. Tăutan își face către Preasfințitul său Stăpân urmărul raport:

Prea Sfințite Stăpâne!

Mă simt mișcat până la lacrimi astăzi când Pr. sf. Voastră ați venit în mijlocul nostru. Bucuria noastră a tuturor este așa de mare încât graiul ne este cu neputință de a vă exprima velle și călduroasele noastre mulțumiri ce cu drept vi-le poate aduce niște fii a prea sf. Voastre.

Dar înainte de a Vă mulțumi pentru razele aureole ce ni le-aș așternut pe frunțele noastre ca un soare strălucitor. să-mi dați voe Prea Sfințite să fac o scurtă dare de seamă asupra stării acestei parohii Comuna Laz are 520 suflete. 466 ortodoxe 41 baptiste 13 penticostalști. 81 părechi comuniste 16 cari trăesc în concubinaj. Poporul este blând și iubitor de Dzeu. Ține la datinile strămoșești și cercetează sf. biserică în Dumineci și sărbătorii regulat.

În comuna Laz cam 20% sun analfabeți.

De când e zidită bis. nu se află date pozitive se dă cu socoteala că în anul 1770, iar comuna să presupune că sar fi strâns la olaltă orin 1780. Înainte era împărțită în mai multe cătune.. Dumbrăvița Zărnărd, Țigani Zărnărd și Ciorăști de unde își trage originea neuitatul și nemuritorul preot Teodor Coplan care a avut cutezanța și curajul de a infrunta orice despotism și sovinișm a mai marilor de atunci despre care așa de frumos srie Prea cucernicul Părinte Protopop Ciuhandu.

Poporul în cecece privește starea materială stă într'o stare mijlocie. De ani de zile ne străduim să ridicăm un nou locaș de închinare dar puterile ne-au fost zadarnice. Nădăjduim după Dzeu. acum după ce am reușit a primi după multe năcazuri din partea Comp. urb. suma de 267.397 lei ca nu peste mult s'avem fericirea de-a vă vedea din nou în millocul nostru sfințindu-ne noul locaș al Dlui. Și acum Prea sfințite St. când ați venit în mijlocul nostru. Binecuvântați-ne cu Binecuvântarea Voastră cea arhierască.

Urmează apoi, una dintre cele mai splendide cuvântări ale P. S. Sale. Episcopul nostru vorbește cu o forță de convingeri, ce captivează *auditorul*. Punct de punct sfarămă toate învățăturile sectarilor cuibăriți în acest sat.

Părintele Episcop a încins apoi o discuție de-o oră cu doi „Penticostalști“ Poporul nostru s'a bucurat mult văzând că P. S. nostru Episcop, cu sf. scriptură în mână a pus la punct pe cei doi rătăciți. După o vizită împreună cu agapă la părintele S. Tăutan, seara la orele 7, ne reîntoarcem la Moneasa, unde suntem sălășluiți cu multă afabilitate în castelul Institutului Aradcenadian din Arad.

Pentru întimpinarea și găzduirea părintelui Episcop, direcțiunea aceluia institut a trimis la Moneasa pe funcționarul I. Costa, fost pe vremuri profesor la Seminarul nostru. Dsa. a dat P. S. Sale și suitei episcopicești o atenție delicată. Seara am fost oaspeții simpaticului protopop F. Roxin. Lui la oarele 2 după masă P. S. Sa a mulțumit părintelui protopop Roxin, pentru hărnicia și iscusința, cu care conduce protopopiatul Buteni, apoi împreună cu părinții din suită s-au întors la Arad, pentruca în zilele ce au urmat, vestitul episcop al Aradului, să ducă făclia evangheliei în părțile banatului.

Căutați raze de lumină, spre a pătrunde în întunerecul nostru economic!

(Urmare)

Uzura aduce 30-40% beneficiu net și sigur, iar bogăția trântoră nu plătește impozit absolut nimic, nici atunci dacă ar consta din unități de sute de milioane, sau de miliarde chiar, cine poate aștepta între astfel de împrejurări, jertfe benevole, ca bogăția ocrotită să se transformeze în capital economic, ca factor supus impozitelor și expus riscului?

Cine are dreptul și datoria de a înlătura această decădere material-economică și morală, dacă nu Statul?

Impozitele.

Care este la noi egalitatea drepturilor și datorițelor?

Atâtea feluri și forme de impozite avem încât, nici cel mai procopsit funcționar nu le-ar putea spune pe din afară, toți paragraful, toate numirile și toate procentele lor și la fiecare paragraf o ușiță, o porțiță. Un lucru însă nu se află între articli impozitelor; impozit direct pe valoarea bogățiilor nu este. Societățile în bilanțele lor, reduc valoarea realităților de sute de milioane la „un leu“ sau „un ban“ pus în inventar, ca să nu arate venitul real, pentru că la venit începe impozitul și nu la capital, nu la bogăția ce să știe ce se poate vedea, ci la venitul ce se poate ascunde. Valoarea și suma capitalelor, cu ce operează unii și alții, felul cum operează, din punct de vedere economic, se pare că nu are însemnătate; impunerea caută numai venitul și lucrul principal e, să poți arăta că nu a fost venit, ca să nu plătești impozit. Unii plătesc, uneori ca impozit sume ce face de două ori și de trei ori, cât capitalul lor de operație, zis societar, iar alții carii intenționat, știu ascunde bine și cu îndrăzneală valorile active, arătând și mai bine cheltuielile posibile nu le plătesc, numai cât lor le convine să plătească. Nu avem măsură obligatorie pentru toți, care ar face egale datorițele în măsura puterilor, care ar îndemna la muncă prin emulație ce ar trebui premiate și ar scoate la vedere ceace până în prezent sunt îndemnați aproape toți să ascundă. De ce venitul acest nou născut al activității, este obiectul cel mai asuprit, în loc să fie ocrotit și încurajat de ce pedeapsă în loc de scutire și renumerare? De ce este împins la întuneric, în loc de a fi chemat la lumină? An de an, o nesiguranță se arată cum caută pipăind, prin declarații, apelații prețuri, rectificări, posibilități de bacșiș etc... întuneric general.

Creditul și numerarul.

Din însăș numirea lor se vede, că „mijloacele de schimb“ nu sunt lucruri de sine stătătoare cu o valoare reală,

ci folositoare, ci formează numai o ambură a valorilor reale. Lucrurile cu valoare reală, sunt subiectul, iar mijlocul de schimb este umbra acestui obiect. Mijloacele de schimb, sunt inventate, pentru că obiectele reale nu se pot schimba toate pe cale naturală. Originea mijl. de sch. se poate cunoaște din istoricul acestora. Intrebuintarea lor în viața economică, este absolut necesară, după concepțiile de până azi. Trecând peste aceste priviri generale, se căutam însușirile, ce le trebuesc, ca să poată servi bine scopul, ce-l au într'o economie națională.

Creditul este extern și intern.

Creditul unor state față de altele, depinde mult de relațiile politice precum și de capitalul moral și material al țărilor. Capitalul moral depinde de pacea armoniei interne, ce reprezintă prestigiul mondial al diferitelor state sau națiuni. Prestigiul moral se naște, din buna împărțire a puterilor interne de stat între locuitorii lui. Puterea internă de stat se compune, din autoritatea și din bogăție ce trebuesc distribuite astfel, ca populației conduse să-i-se, deschidă calea spre bună stare materială, adică bogăția să ajungă în posesiunea celor conduși, iar autoritatea neștirbită, să se asigure conducătorilor. Aceste două puteri trebuie să fie oferite de fiecare parte celeilalte părți din sentimentul „iubirei de neam. Capitalul material constă din puterea de muncă bine condusă și din bogățiile naturale ale națiunilor din diferite state și se naște prin înțelepciune.

Pe scurt zis: creditul extern, este aproape exclusiv de natură morală.

Creditul intern, depinde de cantitatea și însușirile numerarului, adică de solvabilitatea cetățenilor.

Numerarul.

Acest factor, din economia națională, ce de fapt nu reprezintă aproape nicio valoare reală, această umbră a obiectelor cu valoare reală folositoare, are cea mai mare însemnătate, într'o economie națională. De el depinde calitatea creditului intern și solvabilitatea. Numerarul îndeamnă, sau descurajează puterea de muncă. Numerarul ajută, sau împiedică participarea capitalului, din producțiune. Numerarul îmbracă, scutește, asigură, fructifică și sporește valoarea bogățiilor naturale materiale; și tot acest numerar, ca mijloc direct al acoperirii necesităților zilnice, cârmuște și dispoziția sufletească a oamenilor.

Că umbră, a lucrurilor cu valoare reală, nu poate fi un ce independent, de aceste lucruri. Dacă menirea lui este, ca prin el să putem înlocui temporal, valoarea lucrurilor, ce vi-le procurăm, atunci necondiționat, măsura lui trebuie să fie potrivită în sumă nominală, cu suma de valoare a lucrurilor, ce trebuesc procurate și schimbate într'o economie națională. Cu alte cuvinte; umbra trebuie să arate forma dimensională, în icoană, a obiectului ce-l reprezintă. Nu poate fi vorba de o exactitate precisă, însă trebuie să existe, un

raport, dela cât este valoarea lucrărilor procurabile și schimbalile, la, cât este suma disponibilului necesar de numerar? Dacă nu se știe și nu se ține cont de valoarea reală a lucrurilor disponibile și necesare, spre schimb, dintrun amintit loc și timp, ci emisiunea de numerar se face din alt interes, atunci economia națională din acel loc și timp stând într'o „beznă de întuneric“, cum va vedea folosul numeralului, căutându-l în zădar, precum am căuta o umbră într'un întuneric, fără vreo rază de lumină!

Cu ajutorul datelor statistice, se poate calcula suma totală de valoare, ce arată prețul lucrurilor dintr'o economie națională, în total; apoi se mai poate afla și aceea, că din suma totală de x , până la a câta parte din acest x , se schimbă lucrurile prin transacții, sub un anumit period de timp și după ce va eși o sumă de J , atunci cantitatea nominală a numerarului, trebuie scăzută, sau înmulțumită, ca să corecspundă la egal cu suma J . Spre orientare, ca baza la calculație, fiecare stat trebuie să aibă în vedere acel resort economic întâu, care este principalul său izvor de existență și după care se numește a fi stat industrial, stat agricol, etc..

Scrisori din Oxford. Universitatea din Oxford.

15. August 1928.

Folosesc acest titlu „Universitatea din Oxford“ în mod impropriu și numai în limbajul nostru continental, căci în Oxford nu se găsește o Universitate în felul universităților noastre — o clădire impunătoare având pe frontispiciu săpat în lilere mari „*Universitatea*“ — ci *întreg* orașul Oxford este Universitate și proprietate a Universității.

Aceasta este caracteristica tipică a Oxfordului. Cele câteva magazine și prăvălii, cari s'au dezvoltat ș'au luat ființa și trăesc numai întrucât servesc necesităților vieții universitare. În limbajul de aici nu se zice de cineva că a „trecut prin universitatea din Oxford“ ci simplu că a trecut „prin Oxfordson“ că este un „Oxford man“, și iată cum:

Oxford este comporativ un oraș mic situat la 56 mile spre apus de Londra și este compus din aproape 32 „colegii“. Fiecare colegiu în parte ar putea fi socotit o mică universitate. În general colegiile sunt clădite cam în felul clădirilor mănăstirilor noastre, având fiecare biserică sau capela s'a. „Chiliile“ mănăstirilor noastre sunt înlocuite aci prin spațioase camere unde locuesc atât studenții cât și profesorii. Într'un colegiu pot fi 200 de studenți. Având în vedere că fiecare student are câte două camere și adăugând locuințele profesorilor, capela, biblioteca și toate dependențele necesare

unui astfel de „internat“ ori-și-cine poate să-și facă o idee despre proporția unui colegiu. Apoi fiecare colegiu are cel puțin o grădină și un teren de sport. Grădinile colegiilor au câte odată atâta întindere încât îți trebuie ore întregi ca să le ocolești, cum este de exemplu grădina colegiului Sf. Magdalena și „Christ Churet“. De regulă clădirile colegiilor sunt la stradă iar grădinile la spate brăzdate de ramificațiunile râului Isis affluent al Tamisei.

Aceste colegii oxfordene sunt cele mai vechi instituții de cultură din Anglia. Astfel „University college“ a fost înființat pe la 896, „Oriel college“ s'a serbat în 1925 a șeasa sută aniversare iar în 1924 „Christ Churd college“ a 4-a sută aniversare. Sunt și alte colegii cari s'au înființat în secolul al 20-lea iar acum se clădește încă unul aproape de muzeu. Fiecare colegiu a fost clădit în stilul timpului înființării sale iar reparațiunile ce i'au făcut n'au schimbat nimic din original așa că în aceeași stradă găsești la olaltă stiluri din secolul al 9-lea până în zilele noastre. Iată deci încă o caracteristică și frumsețe totodată a Oxfordului! Întradevăr în Oxford respiri atât atmosfera veacurilor trecute cât și cea a prezentului, însă nu în amintirea evenimentelor războinice sau a vreunei desvoltări economice ci în balzamal unei vieți pur culturale de o înaltă educațiune a spiritului uman. O păstrare intactă a trecutului laolaltă cu o desvoltare naturală în aceeași direcție isvorată din experiența de veacuri dă elanului tineresc ce vine în Oxford înțelep-c'unea bătrânească și deci ferite de rătăcirii deșarte.

Deși colegiile din Oxford sunt atât de încăpătoare și bine acomodate totuși mulți studenți rămân afară. Ei pot fi atașați unui colegiu însă locuesc în oraș. Cu toate acestea un student nu poate locui unde vrea s'au unde poate ci trebuie să locuiască la familiile cari au permisiuni speciale din partea universității că pot avea studenți în gazdă. Prin aceasta spiritul de viață din colegii este simțit chiar în casele particulare. Toate colegiile la olaltă împreună cu oficiul studenților externi sunt centralizate într'un „oficiu“ general singurul pe care l-am putea numai „Universitatea din Oxford“ pe care de fapt n'o vezi nicăiri în Oxford.

Admiterea în colegii se face numai în baza unui examen pentru admitere în universitate și numai după ce s'a căpătat o „promisiune“ a unui loc în colegiu, căci sunt atât de multe cerere încât unii părinți cer un loc la un colegiu chiar dela nașterea fiului! curios! Înșă este o mândrie a familiilor engleze de a păstra din tată'n fiu aceleaș camere în colegiu. Astfel când un tânăr intră într'un colegiu, camerele pe cari el le ocupă, îi deșteaptă amintirea strămoșilor lui și datorita de a continua tradițiunea.

Acum 30-40 ani majoritatea studenților din Oxford erau teologi iar câțiva ani mai înainte aproape toți erau hirotoniți. Pentru a îmbrățișa și celelalte ramuri de cultură s'au făcut mari schimbări în programa

examenelor și a studiilor, totuși *examenul din Sf. Scriptură* a rămas *obligatoriu pentru ori și ce student din Oxford*. Dacă s'au făcut oarecari schimbări în învățământ, în schimb nu s'a schimbat nimic din felul de *educație*, căci în Oxford primul lucru este *educațiunea* și în al doilea rând învățământul. Nu toți pot fi savanți însă nimănui care vine la Oxford nu-i este permis ca să se susragă regulilor pentru educația lui generală și formarea caracterului. În acest scop toată atențiunea este îndreptată asupra vieții studenților în afară de orele de cursuri. La intrare în Universitate studentul este dat în seama unui „tutore“ care dă studentului toate districtivele până îl aduce la ultimul examen. „Tutorii“ se aleg dintre profesori și studentul îl vizitează cel puțin odată pe săptămână, când predă lucrarea s-a săptămânală și primește alta pentru săptămâna ce urmează.

Uniforma este obligatorie pentru studenți și studente constând dintr'un halat negru „gown“ (pron. gaun.) Rectorul universității are putere judecătorească și poate cere mutarea unui proces, în care ar fi implicat un student, dela curtea civilă la cea universitară. În fața lui se judecă orice infracțiune din partea studenților. Pentru a controla pe studenți există serviciul „proctorilor“ cari sunt de asemenea profesori și îmbrăcați în uniformă universitară umblă pe strade în soști de agenți și imediat ce a înfălnit pe vr'eun student fără uniformă sau nepurtându-se corect îi ia numele și a doua zi studentul apare în fața judecății. Prima infracție e pedepsită cu amendă hrănească, la a doua se dublează prima pedeapsă iar la a treia eliminarea. Studenții sub 25 ani trebuie să fie la locuință la ora 9 seara. Peste ora 9 nu pot rămâne decât cu anumite permisiuni. Fiecare casă care are permisiunea de a găzdui studenți predă o cheie universități așa că ori când dela ora 9 în sus controlorii universitari pot deschide ușa și cerceta dacă studentul este înăuntru.

Cu astfel de regulă nu-i rămâne unui student decât să-și vadă de studii și să nu ducă altfel de viață decât în cercul camarazilor. Deaceea s'a dezvoltat mult viața sportivă a studenților spre a-i fi ne ocupați în orele libere. Și astfel venind în Oxford un student nu respiră decât atmosfera unei vieți universitare în adevăratul înțeles al cuvântului și chiar dacă a fost slab la învățătură totuși viața din Oxford îi dă un fel de certificat că posedă o bună doză de educație.

Prof. Vintilă Popescu

La groapa învățătorului Ioan Bogdan din Șiria.

S'a stins ca o lumină lină, lăsând în urma sa regrete unanime, precum și respectul convenit oamenilor cari își cheltuesc energiile pentru binele comun. S'a născut în anul 1848 în comuna Nimăești, lângă Beluș, din familie de preot. Avea 8 clase și maturitate, precum și studiile dela teologia din Arad. Cu toate acestea se dedică carierei învățătoresci. La anul 1875 se plasează în Șiria, unde servește școlii și culturii românești până la 1912, când obosit se retrage în pensie. În momântarea defunctului s-a săvârșit în 13 Sept. a. c. între regretele unanime ale publicului din Șiria și jur. A partificat părintele protopop Lucața,

aslistat de preoții N. Popovici, Măerușan, Brădean, Toconită și Stan. Panegiricul l'a rostit părintele Măerușan, iar la mormântul a vorbit în numele corpului didactic învățătorul Groșoreanu din Galșa!

Tot în fața sicriului acoperit cu multe jerbe de flori, părintele consilier Dr. Gh. Ciuhandu, a rostit în biserica ortodoxă din Șiria următorul panegiric.

Intristată Adunare!

O datorie dintre cele mai firești ne-a chemat în jurul acestui sicriu, care cuprinde rămășițele pământești ale unui om, pe care ne obișnuisem de multă vreme deja să-l prețuim. E octogenarul învățător în retragere, Ioan Bogdan. E omul care nici de pe urma retragerii sale din învățământ nu s'a putut face uitat de către aceia, cari l-au cunoscut ca pe om și ca pe dascăl devotat chemării sale. Dovadă ceata mare de foști învățăcei și de colaboratorii deodinioară, cari ne-am adunat din acest prilej să-i dăm acest din urmă tribut al simțirilor noastre.

Când răposatul, la o vârstă și ingenunchiat de slăbiciunile inapelabile ale vârștii pleacă în calea veciniceii, oricât de firesc este acest drum pe care avem cu toții de a-l face, suntem, totuși, pătrunși de emoție și simțim, în clipa acestei despărțiri, datoria de a ne opri la marginea gropii sale, cu un cuvânt de amintire și de bun rămas.

Din parte-mi, fac acest lucru, nu numai pentru că suntem din acelaș colț de țară ci și pentru că așa a vrut soarta bună ca pe o scurtă vreme măcar, să-i fiu răposatului, aici în Șiria cea de acum 28 ani și ceva, un modest colaborator în învățământ și să mă bucur de aleasa dânsului prețuire și povățuire.

Mai mult decât atât: Când, nu peste mult am ajuns în fruntea școlii din eparhie am avut prilejul de a cumperi personalitatea și activitatea bătrânului învățător și s'o clasez alături de multe — multe puteri tinere. L-am remarcat atunci în rândul dintâi al celor mai buni dascăli, cheltuitori de energii și de cele mai curate simțiri în slujba istovitorului apostolat al dascălii românești de odinioară. El era o podoabă a școlii noastre. Având studii secundare complete, cari l-ar fi îndreptățit și pentru alte cariere mai răsplătite sub raportul material; și având și studii teologice, terminate cari i-ar fi putut deschide drumul nu numai către sfântul Altar, ci și către slujbe bisericesti mai înalte, — dânsul, totuși cu caracteristica generației sale — dela care multe ar trebui să învățăm noi cei de azi — nu numai nu s'a îmbulzit după funcții strălucite și mai bine răsplătite, ci s'a mulțumit cu aureola atât de strălucitoare a dascălului de odinioară care-și vede propria s'a înălțare în rodnicia apostolatului în mijlocul poporului

Aceasta atitudine a răposatului, cu adevărat, îl scoate din comun și-l ridică în fața generațiilor ce i-au urmat, ca o pildă grăitoare și un simbol determinant în ceea ce privește cea mai arzătoare trebuință a vieții noastre publice de astăzi și de-a pururi, ca tot insul să fie un strejar treaz și un apostol devotat chemării, cu care s'a legătu.

Iată pentru ce cuvântului meu de pioasă pomenire personală, pot să adaog și cuvântul autorității eparhiale; subliniind frumoasele însușiri și pilduitoarea activitate a unui om de bine, care, înțelepțește și fără de șgomot gol în jurul numelui său, și-a cheltuit talentul vieții.

Să-i zicem, deci cu recunoștință: să-i fie țărâna ușoară și memoria lui să trezească mereu bune îndemnuri în noi toți cari avem chemarea, de a ne slugi: Neamul și Țara, Biserica și Școala românească.

Amin!

Consiliul Eparhiei ort. rom. a Aradului.

Nr. 4876—1928.

Comunicat.

Onoratul Minister al Cultelor și Artelor cu No. 36385—1928 ne-a înaintat în copie adresa Onoratului Minister de Războiu, secția III Justiție St. M. Nr. 6707 a. c. cu rugămintea de a dispune ca pe viitor să nu se mai procedeze la celebrarea căsătoriilor ofițerilor și gradelor inferioare fără să prezinte autorizațiunea dată de șeful superior.

Ceia aducem la cunoștința Cuceruicilor Preoți spre știre și conformare.

Arad, la 17 Septembrie 1928

Consiliul Eparhial
ort. rom.

Consiliul Eparhiei Ortodox Române a Aradului.

Nr. 5183 | 1928.

Comunicat.

Se aduce la cunoștința celor interesați că examenele calificative preotească și examenele preoțești de promovare vor începe Marți în 2 Octombrie 1928 și se vor continua în ziua următoare.

Arad 18 Septembrie 1928.

Consiliul Eparhial Ortodox Român.

Dela Oficiul Protopopesc ortodox român Arad.

Nr. 958 | 1928.

On. Administrația Tipgrafiei și Librăriei Diecezane în Arad.

Cu onoare Vă comunic aci în copie rezoluțiunea Ministerului Instrucțiuni asupra manualului subsemnatului de liturgică:

„Ministerul Instrucțiunii — Consiliul Permanent — Nr. 443 — Anul 1928 Luni August, Ziua 2. Domnule Autor, Subscrisul are onoare a vă face cunoscut că auzind pe Consiliul Permanent prin avizul său No. 1186 din 7 Iulie a. c. dispune să se aproabe manualul D-v: *Liturgica* bisericii ortodoxe române”, pentru școalele secundare din Ardeal — pe termen de un an, cu începere dela 1 Septembrie a. c. ...“ L. S. pt. Ministru (ss.) Indescifrabil. Secretarul Consiliului (ss) Indescifrabil.“

Arad, la 15 Septembrie 1928.

Trăian Vaftan
protopop.

INFORMAȚIUNI.

Înșelăciunile cu asigurările. De-o bucată de vreme se descopăr, pe zi ce merge, tot mai multe înșelăciuni cu asigurările pe viață, pe moarte, pentru zestre, etc. Până acum patru societăți de asigurare s'au dat peste cap, fiindcă au fost prinse că nu sunt întemeieri cinstitute, ci alcătuirii mincinoase. Cei ce s'au asigurat la aceste societăți înșelătoare au rămas fără bani.

Aceste societăți de asigurare înșelătoare sunt: 1) Societatea „Regina Maria” din București, care a cerșit dela Majestatea Sa Regina Maria să-o lase să-i poarte numele. Și-a făcut-o de rușine. 2) Societatea „Viitorul” dela Brăila; 3) Societatea „Concordia” din Bacău; 4) Societatea „Fericirea” din Ploiești.

Clopotete de porțelan. În catedrala din Meissen (Germania) s'au încercat și au reușit clopotetele de porțelan. Ca trasul lor să dea sunete plăcute au fost puse un număr de 40. Dacă se va dovedi că sunt bune, vor face o mare concurență clopotelor de aramă, cari sunt cu mult mai scumpe.

Cea mai veche scrisoare din lumea toată s'a descoperit de curând. Ea e scrisă pe o bucată pe pământ ars (atunci nu se cunoștea nici un fel de hârtie) și e veche de 7.000 ani. În ea e vorba de cumpărarea unui câmp în Babilonia. Scrisoarea s'a găsit pusă într'un plic, tot din pământ ars. Acum ea se află într'un muzeu din Londra.

— **Inochentiști arestați.** Un „Mesia” inochentist anume A. Socoleanu, a fost arestat de Siguranța Statului. El se dădea ca „profet”, care voește să îndrepteze răutățile lumii. Și pentru aceasta înaltă treabă îi trebuiau bani și aurarii. Și ca să nu fie singur, și-a luat de tovarăș la înșelăciuni pe femeia Irina Eustațiu din București, car se dădea ca „sfântă”. A fost și ea arestată. Aveau în Basarabia mulți credincioși, mai ales femei, căci „sfinții” inochentiști nu pot „profeți” și „ferici” lumea, fără ca mai întâi să nu spurce femeile prostituate. Au fost găsite și acestea într'o peșteră din Piatra, județul Orhei.

— **Altă treabă inochentistă.** În Todirești, jud. Iași era un centru inochentist, care, în urma cuvântărilor preotului, a fost închis. Dar, fiindcă „metropolitul” (cum își zicea el) inochentist Al. Culeac, care „slujea” aici a înșelat prin minciuni, aproape tot satul, și a stors bani, și alte bunătăți pământești dela săteni, acestea în uecazul lor, au stricat toate lucrurile din casa, care le slujea de biserică. Tălharul de inochentist, Culeac, a fost arestat de jandarmi, dar a doua zi a fugit.

Te apucă jale când auzi că acești inochentiști și mai gădesc, printre săteni, destul credincioși!

Feriți-vă de ei oameni buni!

Alți nebuni. În județul Bălți s'a descoperit o sectă religioasă, numită „a nevinovaților“, cari fac slujba lor bisericească în pielea goală. Se adună în jurul unui foc, în timpul nopții și joacă, strâmbându-se în fel și chip, par'că ar fi curat nebuni. Se zice că sunt mulți credincioși de aceștea prin Basarabia și mai ales în Rusia. Capul lor ar fi unul Ioan Bemiro, care a avut de mult ori de a face cu poliția. Și acestor „nevinovațați“ le plac femeile, ca și inochentiștilor. Dar femeile, cari cred în acest zănat, sunt pline de boală lumească.

Oameni răi sunt în toate părțile pământului. Așa, în Franța, la Marsilia a fost prins un.. un.. bălaur de om. Era bălaur numai la suflet, fiindcă amăgea fetele și femeile, mai ales pe cele tomnatice, cari volau să se mărite. Le lua banii și apoi le omora și ascundea trupurile.

Turci încreștinați — În orașul Giurgiu au trecut la creștinism, botezându-se, 30 familii (120 suflete) de turci. Un sbor întreg de preoți au săvârșit taina botezului.

Ne bucură aceasta trecere la creștinul ortodox național.

Cea mai veche gazetă. În China este o gazetă cu numele „Ling-Coo“, care a fost scoasă întâia oară oară pe la anul 911 după Hristos și are o vechime de 1 mie și 16 ani. Din anul 911 până astăzi stăpânirile cari s'au perindat la cârma acelei țări au tăiat capul la vre-o 13 redactori de la acea gazetă, fiindcă n'au scris pe placul împăraților.

Sectă nouă. Într'un orașel din Iugoslavia s'a adunat adăunazi o nouă sectă numită „Studist“ spre a fi botezați în comun în apa unui râu. Noli sectanți au intrat în apă în vreme ce tovarășii făceau rugăciunile de pe mal. S'a întâmplat însă că unul din noii sectanți, studentul Rosenberg după ce s'a cufundat în apă n'a mai ieșit de loc la iveală. Poporul înfuriat sări cu bâtele și furcile asupra studiiștilor bătându-i întratăta că a fost nevoe că unii din ei să fie duși la spital.

DIN LUME.

Câteva cugetări morale.

Din volumul — cu acest titlu — care va apare în curând.

Japonia. — Munca dă putere corpului și pătrundere spiritului.

*

India. — Curățirea trupeză și sufletească este o podoabă a omului cu judecată.

*

Anglia. — Omul ordonat întrebuițează bine timpul și banii.

*

Germania. — Cine muncește nu se teme de ziua de mânie.

*

Belgia. — Munca este mama bogăției sufletești și trupeză; pe când lenea este cucoana sărăciei și lipsei.

Culese și traduse de:

Preot haglu. Gr. D. Cruceanu.

Dostorand în Teologie și Litere. Direct. Seminariului Monahial. Parohul Bisericii Cernica—Ilfov.

CONCURS

conform rezoluțiunii Veneratului Consiliu eparhial Nr. 3966 | 1928 se publică concurs pentru îndeplinirea postului de capelan cu drept de succesiune pelângă parohul Trăian Terebențiu din parohia de clasa I. din Gașsa cu termen de alegere de 30 zile dela prima publicare în foia oficioasă a Eparhiei.

Venitele împreunate cu acest sunt:

1. 1/2 bir în bani, 1/2 stole, 1/2 sesie beneficiată în trecut de numitul paroh, precum și una câniștiște.

2. Intregirea dotațiunii preotești dela stat, până când se va pune în curgere salariul de capelan din partea statului; parohul Trăian Terebențiu se obligă să dea capelanului 1/3 din retribuția ce o primește dânsul dela stat.

3. Nefiind în comună casă parohială, de locuință se va îngriji alesul capelan.

4. Alesul va suporta dările după beneficiu și va catehiza fără nici o remunerație la școalele la care va fi designat și va predica totdeauna când va fi de rând.

Dela recurenți se cere cvalificațiune pentru parohii de clasa primă.

Reflectanții din alte eparhii, au să obțină invoirea Prea Sf. Sale Părintelui Episcop eparhial.

Compențenți în termenul regulamentar au să se prezinte în Sf. biserică ort. rom din Gașsa, pentru a-și arăta destoinicia în cele rituale și oratorie, iar concursurile adresate Consiliului parohial ort. rom. din Gașsa se vor înainta oficiului protopopesc ort. rom. din Șiria-Gașsa la 1 Aprilie 1928.

Consiliul parohial ort. român.

În conțelegere cu *Mihail Lucuția*, protopop.

—□—

2—3

Cetiți și răspândiți

„Biserica și Școala“.

Redactor responsabil: **SIMION STANA.**

Cenzurat: **Prefectura Județului.**